

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 Reykjavík

Garðabæ 25. október 2019
HP/hp 00.70

Efni: Umsögn Heilbrigðiseftirlits Hafnarfjarðar og Kópavogssvæðis um drög að frumvarpi um breytingar á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir, mál nr.243/2019.

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt stjórnarráðsins frá 4. október sl., þar sem kallað er eftir umsögnum um ofangreint mál.

Heilbrigðisnefnd Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis hefur ályktað að stjórnvöld eigi að fara sér hægt í því að fella niður eftirlitsskyldu og leyfisveitingar með starfsemi sem er að finna í viðaukum með lögunum og gæta varúðar sjónarmiða. Breytingarnar um skráningarskyldan atvinnurekstrar nái fyrst og fremst til umfangslíttar atvinnustarfsemi sem fær lágt skor í áhættumati. Álag frá atvinnurekstri á sitt nærumhverfi getur verið breytilegt eftir staðsetningu, aðstöðu rekstrar, umfangi, tækni, verklagi o.fl. þáttum. Staðbundin stjórnvöld eru best fær um að meta hvort og hvaða aðkomu þarf til að rekstur sé í sátt við sitt umhverfi.

Heilbrigðisnefnd vinnur í umboði sveitarfélaganna og mikilvægt er að aðkoma þeirra sé tryggð að ákvörðunum um hvort rekstur sé í sátt við umhverfið og í samræmi við skiplagsskilmála sem gilda á hverjum tíma. Ákveðin hætta er á að við flutning skráningar frá heilbrigðisnefnd yfir til miðlægar ríkisstofnunnar í þessu tilviki Umhverfisstofnunnar eða fyrirtækjanna sjálfra í þeim tilfellum sem skráningarskylda fellur niður, verði hagsmunir sveitarfélaganna undir. Þá er líka ákveðin hætta á að sú að leiðbeiningaskylda og aðstoð sem heilbrigðiseftirlitin sinna til fyrirtækja í dag, fari forgörðum með auknum tilkostnaði fyrir þá sem eru að hefja nýja atvinnustarfsemi. Má þar nefna að nokkuð stórt hlutfall starfsleyfisumsókna í dag eru frá erlendum aðilum sem eiga erfitt með að kynna sér lög og reglur um starfsemi sína og treysta því á leiðbeiningaskyldu heilbrigðiseftirlitanna við skráningu.

Frumvarpið felur m.a. í sér breytingar á viðaukum laga um hollustuhætti og mengunarvarnir sem lista upp starfsleyfis- og skráningarskylda starfsemi. Í tilkynningu í samráðsgátt segir að við ákvörðun um hvort starfsemi skuli vera háð starfsleyfi eða skráningu sé byggt á áhættumati af viðkomandi starfsemi. Þannig er lagt til í frumvarpinu að sú starfsemi sem skorar hátt í áhættumati verði áfram starfsleyfis- eða skráningarskyld en sú starfsemi, sem skorar lágt verði ekki háð starfsleyfis- eða skráningarskyldu.

Ljóst er að markmiðið með breytingunum á viðaukum laga um hollustuhætti og mengunarvarnir er að einfalda einstaklingum og fyrirtækjum, skráningu og að setja á stofn atvinnufyrirtæki. Eins og kom fram á kynningarfundum með starfsmönnum ráðuneytisins, væri markmiðið að hægt væri að framkvæma skráningu á einum stað, það er í gegnum gáttina ISLAND.IS. Þegar lagt var af stað í þessa vinnu var samþykkt að leita til heilbrigðiseftirlitssvæðanna um samráð um hvaða starfsemi væri hægt að byrja á að undanskilja starfsleyfisskilyrðum og hvaða fyrirtæki væri skynsamlegt að væru skráningarskyld. Við yfirferð á drögunum er ljóst að gengið er mun lengra en finna má í tillögum heilbrigðiseftirlitanna og finna má í tillögum þeirra starfshópa sem stýrt var á vegum Umhverfisstofnunnar og unnið hafa að áhættumati og flokkun fyrirtækja. Það áhættumat sem virðist liggja til grundvallar þeim drögum sem hér liggja fyrir virðist verulega tilviljunarkennt og í engu samræmi við þær hugmyndir sem fram hafa komið í vinnu starfshópanna.

Ekki hafa verið lagðir fram listar eða það áhættumat frá ráðuneytinu sem stuðst er við, þannig að hægt sé að taka afstöðu til einstakra ákvarðana um flokkun starfsgreina í viðaukanum og þannig að hægt sé að skoða hver eru markmið með t.d. þeirri ákvörðun að fella út leyfisskyldu. Nefna má t.d. starfsmannabústaði, en tryggja þarf skýra

aðkomu heilbrigðiseftirlits að slíkri starfsemi, þar sem bæði slökkvilið og byggingaryfirvöld treysta á heilbrigðiseftirlit að framfylgt sé ákvæðum laga og reglugerða um slíka starfsemi, en er samkvæmt drögunum hvorki starfsleyfis- eða skráningarskyld.

Þá hefur ekki gefist tækifæri til að meta heildstætt kostnaðaráhrif fyrirhugaðra breytinga en fram hefur komið að þau geti skert verulega tekjugrunn embættanna og mikilvægt er að slíkar breytingar séu kynntar á vettvangi sveitarfélaganna með góðum fyrirvara, þannig að hægt sé að gera ráð fyrir slíkum kostnaðaráhrifum. Nauðsynlegt er að vandað kostnaðarmat liggi fyrir áður en frumvarp er lagt fram á Alþingi.

Með vísan til þessa er það ítrekað að allt of langt er gengið í að afnema starfsleyfisskyldu og að verulegur hluti þeirrar starfsemi sem lagt er til að verði skráningarskyldur ætti áfram að hafa starfsleyfi. Einnig er þörf á að fara vandlega yfir hvaða starfsemi ætti að verða skráningarskyld í stað þess að vera hvorki starfsleyfis- né skráningarskyld. Þá vantar í frumvarpið og reglugerðardrög ákvæði um hvernig afgreiða beri rekstur sem er að hluta starfsleyfisskyldur og að hluta skráningarskyldur.

Heilbrigðiseftirlitið tekur undir það álit sem fram hefur komið að þær kerfisbreytingar sem hér er verið að útfæra í frumvarpi og stjórnvaldsfyrirmælum muni ekki leiða til mikillar einföldunar og raunar sé umtalsverð hættu á að flækjustig muni aukast. Því sé skynsamlegast að boðuðum breytingum á frumvarpi um breytingar á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir nr.7/1998 verði frestað og þau unnin betur í samráði við hagsmunaaðila, atvinnulífið og sveitarfélögin.

Virðingarfyllst,

Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar og Kópavogssvæðis

Hörður Þorsteinsson
framkvæmdastjóri